

MOOCs zetten e-leren in de schijnwerper

Cindy De Smet (@drsmetty), HoGent

The New York Times doopte 2012 tot “The Year of the MOOC”. Sindsdien staan MOOCs, voluit Massive Open Online Courses, bovenaan menig trendlijstje. Een MOOC is een vorm van online leren. Net zoals bij andere vormen van afstandsonderwijs volgt de cursist enkel online lessen.

Afstandleren verschilt van *blended learning* in de zin dat men bij deze laatste ook deels fysiek op de campus aanwezig is. Binnen het afstandsonderwijs onderscheiden MOOCs zich vandaag doordat ze gratis zijn, geen credit opleveren (enkel tegen betaling) en het grote aantal cursisten die deelnemen.

MOOCs ontstonden in Canada vanuit het idee dat onderwijs ‘vrij’ (open) moet zijn, maar de grote doorbraak kwam er in Noord-Amerika nadat enkele nieuwe (meestal for profit) platformen ontstonden zoals Coursera, Udacity en edX. Het initiële succes van MOOCs, en dan vooral binnen de VS, dient men voornamelijk te zien in het licht van de enorme besparingen binnen het onderwijs, de torenhoge studiekosten (een diploma kost er minstens 25.000 dollar) en het gegeven dat reeds vandaag al een derde van alle studenten er via afstandsonderwijs een diploma behaalt.

Vandaag zijn MOOCs voornamelijk het speelveld van (Westerse) universiteiten die ze gebruiken als showcase (marketing voor de instelling) om zich te profileren

“OPVALLEND IS DAT DE GEMIDDELDE MOOC-STUDENT VANDAAG AL EEN DIPLOMA HEEFT, WERKT EN ZICH VERDER WENST BIJ TE SCHOLEN BINNEN DE FILOSOFIE VAN LEVENSLANG LEREN.”

De website www.mooc-list.com biedt een overzicht van alle online cursussen.

t.o.v. de concurrentie, maar ook met het oog op het enorm potentieel aan studenten binnen Afrika en Azië. In Europa ziet men MOOCs als een alternatief voor Erasmus en een mogelijkheid tot (hernieuwde) samenwerking met ontwikkelingslanden, vooral Franstalig Afrika. Momenteel vervangen MOOCs nog maar zelden volledige bestaande opleidingen. Tijdens een MOOC-conferentie in Brussel (ACA, 10 oktober 2013) werd data getoond waaruit blijkt dat er in Europa bijna evenveel MOOCs georganiseerd worden als in Noord-Amerika en dat de meest gebruikte taal er ook het Engels is. Het verschil tussen beide continenten is voornamelijk te vinden in de manier waarop het onderwijs gefinancierd en georganiseerd wordt.

HAALBAAR BUSINESSMODEL

De eerste gegevens over slaagpercentages, leerresultaten, kosten en inkomsten komen mondjesmaat binnen. Opvallend is dat de gemiddelde MOOC-student vandaag al een diploma heeft, werkt en zich verder wenst bij te scholen binnen de filosofie van levenslang leren. Daarnaast merkt men overal op dat amper tien procent van de cursisten actief participeert en de eindmeet haalt. De lerende geeft

ook aan enkel interesse te hebben in dat specifieke deeltje dat voldoet aan zijn/haar kennisbehoefte. De kosten voor de instelling zijn anders niet van de poes. Op de grote platformen dient men vandaag per cursus te rekenen op een kostprijs van 35.000 euro. Voor het volledige team dat aan een MOOC werkt, mag daar nog 600 uur aan personeelskosten bijgerekend worden.

De uitdagingen voor de MOOC zijn dan ook immens: in eerste instantie

is er nood aan een haalbaar businessmodel, maar er dreigt ook een conflictsituatie voor nationale onderwijsinstellingen die hun cursussen ‘weggeven’ op internationale platformen aan buitenlandse studenten. Dit geneert op zijn minst onduidelijkheid over de financiering van het onderwijs, kwaliteitszorg, copyright en privacy. En laten we ook de educatieve uitgeverijen niet vergeten die dreigen een deel van hun handboekenindustrie te verliezen en de daaruit volgende royalty's voor lesgevers die in de VS een belangrijke aanvulling zijn op het loonbriefje.

En wat met de schoolbibliotheek? Vandaag is het verzamelen van papieren cursussen en relevant leermateriaal nog net haalbaar. Dat wordt al moeilijker nu cursussen zich steeds vaker in afgesloten elektronische leeromgevingen bevinden. Onmogelijk wordt dat bijna, zodra die cursus straks gevolgd wordt in het kader van een Erasmus-programma of zelfs binnen een instelling aan de andere kant van de aardbol. De nood aan goede gidsen zal er nochtans zeker zijn en blijven op de steeds sneller veranderende digitale snelwegen. En wie weet zetten we straks de bibliotheekmedewerker ook in bij het archiveren van uitgezongen MOOCs. ■